

Култура религија I разреди

Предметни професор: Весна Гаврић

Е-маил: gavric.vesna@outlook.com

Јеврејско-хришћанска митологија

Врховни бог је Јахве, а први савез склопио је са Нојем (одан вјери), други са Аврамом (Обећана земља), трећи са Мојсијем (10 заповијести) и четврти савез склопио је са Давидом (први храм).

Трећи савез склопљен је између Јахве и Мојсија. Бјежећи пред Египћанима, како пише у Књизи изласка, Израелци су стигли до Црвеног мора, које им је препријечило пут. Тада Мојсије уз Божију помоћ размиче воду на двије стране омогућавајући бијег Израелцима.

Четврти савез је савез између Јахве и Давида. Према старозавјетном учењу прича је сљедећа: Јесеј је представио Самунлу шесторицу својих синова. Али Самуило му је рекао: „Јехва није изабрао ни једног од њих, имаш ли још синова?“ Одговорио му је: Имам још једног, он је најмлађи и зове се Давид.“ Када је Давид дошао, Јехова је рекао Самуилу: „Он је тај!“ Самуило је излио уље на Давидову главу и помазао га за будућег краља Израела. Познат је по својој борби са дивом Голијатом, којег је савладао уз помоћ Бога Јахве.

Хришћанска митологија дијели неке од митова са јеврејском митологијом, а од новозавјетних списа највише митолошких елемената садрже четири јеванђеља и *Откровење Јованово*. Јеванђеља представљају писани биографски запис о животу, дјелу и учењу „првог хришћанина“ Назарећанина Исуса. Новозавјетне приповиједи о Исусу као Спаситељу утемељене су на миту о Месији, који се појављује у дјелима јеврејских пророка. Према њима, Месија је потомак Давида. Мит о Христовом рођењу најприје се проповиједао, а касније је направљен и писани траг који се помиње у *Јеванђељу по Матеји* и *Јеванђеље по Луки*. У задњим поглављима новозавјетних јеванђеља садржај је основ митског и поетског страдања Христа и његовог чудесног васкрснућа и узнесења на небо. Митови који се јављају у ранохришћанским списима, према Вукомановићу, могу се

категоризовати на: *есхатолошке* (мит о Божијем варству у пророчкој и апокалиптичној литератури), *ритуалне* (у вези за ритуалом крштења), *култне* (мит о Исусовом рођењу) и *етиолошке* (мит о постанку).

Мање познати појмови:

Стари завјет – дио свете књиге Библије, који једнако користе и Јевреји и хришћани.

Библија – састоји се од Старог и Новог завјета и неколико додатних текстова.

Јеванђеља – религијски списи о животу и учењу Исуса Христа.

ЗАДАТАК:

1. Објаснити трећи и четврти савез?
2. Који новозавјетни списи имају митолошке елементе?
3. Како се могу категоризовати списи који се јављају у ранохришћанским списима?
4. Објаснити мит о Христовом рођењу?

Задатак послати на е-маил адресу до 2.4.2021.